

Inona no atao hoe Fahamarinana? - Laharan-telo

Ny Lalana ho any Emaosy

Jeff Pippenger

2023-09-07

Ao amin'ny Filazantsaran'i Jaona, avy hatrany aorian'ny Fanasana Farany ka hatramin'ny nandehanan'i Jesosy ho any amin'ny Sahan'i Getsemane, dia misy fitantarana lava manomboka amin'ny toko faha-14 ka hatramin'ny faran'ny toko faha-17. Mikasa handinika ireo toko ireo aho ao amin'ny lahatsoratra manaraka. Ity lahatsoratra ity no sehatra hanorenana ny fahatakarana ireo toko ireo. Raha ny amin'ny reform line amin'ny tantaran'i Kristy, ny fifanakalozan-kevitra nataon'i Kristy sy ny mpianany ao amin'ireo toko ireo dia taorian'ny fidirana amim-boninahitra tao Jerosalema ary mialoha indrindra ny hazo fijaliana. Niditra tao Jerosalema Jesosy, avy eo nanao ny sakafo farany niaraka tamin'ny mpianatra, dia nitranga io fitantarana io, ary avy eo Izy dia nankany Getsemane, ka tamin'ny misasakalina tamin'io andro io ihany dia nosamborina Izy, ary nanomboka ny dingana fito izay mitondra ho amin'ny fanomboana tamin'ny hazo fijaliana. Ara-paminaniana, Izy sy ny mpianatra dia napetraka teo aorian'ny fivoriana lehibe tao Exeter ary teo alohan'ny Fahadisoam-panantenana Lehibe, ao anatin'ny tantara iray izay asehon'ny hetsiky ny volana fahafito. Ao amin'ily fitantarana izay manomboka avy hatrany aorian'ny Fanasana Farany, ny zavatra voalohany lazain'i Jesosy dia:

Aoka tsy hitebiteby ny fonareo; mino an'Andriamanitra ianareo, minoa Ahy koa. Jaona 14:1.

Noho ny fahafantarany fa nisy fahadisoam-panantenana lehibe niandry ora vitsy monja teo aloha, dia nitady hanamafy ny mpianany Jesosy ho amin'ily krizy ho avy. Ilay tsipika miafin'ny faminaniana ao anatin'ireo marika efatra izay mandrafitra ireo zava-nitranga aseho an'ohatra ho ireo kotrokorana fito dia ilay tantara izay isehoan'ireo dingana telo amin'ny fitantarana ao amin'ny filazantsaran'i Jaona. Io tsipika miafina io, ao anatin'ireo kotrokorana fito, dia maneho ny tantaran'ny fahadisoam-panantenana voalohany ka hatramin'ny fahadisoam-panantenana farany.

Talohan'ny nilazan'i Jesosy taminy hoe: “Aza malahelo ny fonareo,” dia efa niala teo amin'ny sakafo hariva i Jodasy Iskariota ka nankany amin'ny Synedriona fanintelony sady farany. Rehefa niala teo amin'ny sakafo hariva izy ho amin'ily fihaonany fanintelony, dia nakatony ny fotoana fitsapana nomena azy.

Ao anatin'ny tontolon-kevitra ny tsipika miafina ao anatin'ny tandindon'ireo kotrokorana fito, ny fidirana amim-pandresena nataon'i Kristy dia maneho ny Antso Misasakalina, izay isehoan'ny sokajin'olona mpivavaka roa. Ny mari-pamantarana ara-paminaniana amin'ny litera afovoan'ny teny hebreo ampiasaina hamoronana ny teny hebreo hoe “fahamarinana” dia ny litera fahatelo ambin'ny folo amin'ny abidy hebreo. Ny isa telo ambin'ny folo dia maneho fikomiana, ary amin'ny maha-mari-pamantarana ara-paminaniana azy dia maneho ny Antso Misasakalina, izay ny virijina adala dia maneho fisehoan'ny fikomiana, tahaka an'i Jodasy mandritra ny

mari-pamantarana ara-paminanian'ny fidirana amim-pandresena.

“Nisy ary hisy mandrakariva ny tsimparifary eo amin'ny vary, ny virijina adala miaraka amin'ny hendry, ireo izay tsy manana menaka ao anatin'ny fitondrany miaraka amin'ny fanilony. Nisy Jodasy tia vola tao amin'ny fiangonana izay naorin'i Kristy teto an-tany, ary hisy Jodasy ao amin'ny fiangonana amin'ny dingana rehetra amin'ny tantarany.” Signs of the Times, 23 Oktobra 1879.

Rehefa naverin'i Jodasy ny vola, niaiky ny famadihany tamin'i Kaiafa ary avy eo tamin'i Kristy, dia lasa izy ka nanantona tena. Raha nivoaka ny efitra fitsarana izy, dia niantso mafy tamin'ireo teny indrindra izay maneho ny fahorian'ilay virijina adala, rehefa tonga saina izy fa tsy nahazo ny diloilo.

“Hitan'i Jodasy fa foana ny fangatahany, ka nivoaka nihazakazaka avy tao amin'ilay efitrano izy sady niantso hoe: Tara loatra! Tara loatra! Tsapany fa tsy ho zakany ny hiaina hahita an'i Jesosy hohomboana amin'ny hazo fijaliana, ary tamin'ny famoizam-po dia nivoaka izy ka nanantona tena.” Desire of Ages, 722.

I Jodasy dia maneho hafatra sandoka momba ny Antso amin'ny Mamatonalina, satria izy dia “nirotoroto nivoaka avy tao amin'ny efitrano ka niantso mafy hoe: Tara loatra! Tara loatra!” Ny hafatra dia mampiseho mandrakariva sokajin'olona roa mpivavaka, ary tahaka ny tamin'ny tantaran'ny Millerita, ireo virijina adala dia nanohy ny diany rehefa tonga ny hafatra marina momba ny Antso amin'ny Mamatonalina, niaraka tamin'ny hafatra sandoka. Koa araka izany, ao amin'ny tantaran'ny Millerita dia hitantsika ilay hetsika izay nifidy an'i William Miller ho mpitarika, kanefa nandà ny hafatry ny anjely fahatelo sady nanohitra ny andian'ondry vitsy izay nanaraka an'i Kristy ho ao amin'ny Toerana Masina Indrindra.

“Ny saiko dia nentina ho any amin'ny ho avy, amin'ny fotoana hanomezana ny famantarana. ‘Indro, avy ny Mpampakatra; mivoaha hianareo hitsena azy.’ Nefa ny sasany dia ho nihemotra tamin'ny fahazoana ny menaka hamenoana indray ny fanalany, ary tara loatra vao ho hitany fa ny toetra, izay asehon'ny menaka, dia tsy azo afindra amin'ny hafa.” Review and Herald, 11 Febroary 1896.

Ny mariky ny lalana fahatelo ao amin'ny tantara miafina dia maneho fitsarana, ary asehon'ny litera farany amin'ny abidy hebreo izany. “Tav” no anaran'io litera io, ary rehefa soratana izy dia manana endrika hazo fijaliana. Ny hazo fijaliana dia maneho fitsarana.

Avy amin'ny fahadisoam-panantenana voalohany teo amin'ny tantaran'ny Millerita ka hatramin'ny Antso Amin'ny Misasakalina, na avy amin'ny litera alpha ka hatramin'ny litera fahatelo ambin'ny folo, dia misy mari-dalana iray maneho vanim-potoana iray, izay fantatra ho ny fotoana fiandrasana ao amin'ny fanoharana ny amin'ny virijiny folo, fotoana fiandrasana izay hita koa ao amin'ny toko faharoan'i Habakoka. Ary hatramin'ny Antso Amin'ny Misasakalina, na ny litera fahatelo ambin'ny folo amin'ny fikomiana, ka hatramin'ilay fahadisoam-panantenana lehibe, dia ny litera farany amin'ny abidy, misy vanim-potoana iray koa izay nantsoina hoe “hetsiky ny volana fahafito,” tsy satria naharitra fito volana izany, fa satria ny hafatry ny Antso Amin'ny Misasakalina no nanondro fa ho avy i Kristy amin'ny andro fahafolon'ny volana fahafito ao

amin'ny tetiandro jiosy, izay Andro Fanavotana.

Ny toe-javatra iorenan'ny fitantarana ao amin'ny Jaona toko faha-efatra ambin'ny folo ka hatramin'ny toko faha-valo ambin'ny folo dia manomboka ao anatin'ny vanim-potoana iray izay maneho an'ohatra ny hetsiky ny volana fahafito eo amin'ny tantaran'ny Millerita. Ny vesatry ny fitantarana ao amin'ny filazantsaran'i Jaona dia ny hanomanana ny mpianatra ho amin'ny krizin'ny hazo fijaliana ho avy (ilay litera hoe "Tav"). Noho izany dia asehon'i Kristy fa hatramin'ny fahafatesany ka mandra-piakarany ho any amin'ny Rainy sy hiverenany indray dia ho vanim-potoanan'alahelo sy tsy fahazoana antoka ary fahadisoam-panantenana izany ho an'ny mpianany. Tahaka ireo toetra ara-paminaniana amin'ny fahadisoam-panantenana voalohany rehetra izay aseho ao amin'ny fanambaran'ny tsipiky ny fanavaozana, ny fahadisoam-panantenana dia mahakasika toe-javatra iray ateraky ny fanaovana tsinontsinona fahamarinana lehibe iray izay efa nambara teo aloha. Ny fahafatesan'i Kristy teo amin'ny hazo fijaliana dia fahamarinana lehibe iray, sady efa nilazany mivantana tamin'ny mpianatra fa hohomboana amin'ny hazo fijaliana Izy ary hitsangana amin'ny maty; kanefa ny krizy dia tena lehibe, tena nandresy lahatra, ka nanadino izay tokony ho notadidiny izy ireo.

“Rehefa Kristy, Ilay Fanantenan'ny Isiraely, no nofantsihana teo amin'ny hazo fijaliana ka nasandratra araka izay nolazainy tamin'i Nikodemusy fa hatao aminy, dia maty niaraka tamin'i Jesosy ny fanantenan'ny mpianatra. Tsy hain'izy ireo nohazavaina izany raharaha izany. Tsy azon'izy ireo ny zavatra rehetra izay efa nolazain'i Kristy taminy mialoha momba izany.”
Faith and Works, 63.

Ny vesatry ny fitantarana manontolo ao amin'ireo toko efatra ao amin'ny Jaona izay dinihintsika dia i Jesosy nanomana ny mpianany ho amin'ny vanim-potoanan'ny fahadisoam-panantenana izay hosedrainy, manomboka amin'ny fisamborana an'i Jesosy tamin'ny misasakalina ka hatramin'ny niverenany avy niakatra ho any amin'ny Rainy. Ao amin'ireo toko efatra ao amin'ny Jaona, io vanim-potoana io, izay nialan'i Kristy teo amin'ny mpianatra, dia maneho fotoana fiandrasana. Ara-tantara, io vanim-potoana io, izay faritako ho fotoana fiandrasana, dia nitranga taorian'ny krizin'ny hazo fijaliana. Ao amin'ireo toko efatra izay miomana hodinihintsika, izy ireo ara-paminaniana dia maneho ny fotoana fiandrasana izay manomboka amin'ny fahadisoam-panantenana voalohany, fa tsy aorian'ilay fahadisoam-panantenana lehibe teo amin'ny hazo fijaliana.

Nahoana aho no milaza fa ilay fahadisoam-panantenana farany izay nanomanan'i Kristy ny mpianany hatrika azy dia naneho an'ohatra ilay fahadisoam-panantenana voalohany izay, ao amin'ny tsipika fanavaozan'i Kristy, dia ny fahafatesan'i Lazarosy? Tsy maintsy vahana io fanontaniana io alohan'ny hahafahantsika mahita ny fitantarana ao amin'ireo toko efatra ao amin'ny Jaona amin'ilay hazavana izay manohana ireo fahamarinana izay esorina tombo-kase ankehitriny mifandray amin'ny tantara miafina momba ireo kotrokorana fito.

Ao amin'ny tantaran'i Kristy, ny fe-potoana eo anelanelan'ny fahafatesana sy ny fitsanganan'i Lazarosy dia mifanaraka amin'ny fotoan'ny fiandrasana. Avy eo Kristy dia mankany Jerosalema ho amin'ny fidirany amim-boninahitra. Kristy ao amin'ny Jaona efatra ambin'ny folo dia miresaka

amin'ny mpianany mandritra ny tantaran'izay ho fihetsiketsehan'ny volana fahafito, izay nanomboka rehefa efa nifarana ny fotoan'ny fiandrasana tamin'ny fahatongavan'ny hafatry ny Antso Amin'ny Mamatonalina izay nanomboka ny fihetsiketsehan'ny volana fahafito.

Mba hahazoana ny fomba anamafisan'ny teny hebreo hoe “fahamarinana” ny fanondroana ilay tantara miafina izay naseho avy tamin'ny tantara ara-panoharana momba ireo kotrokorana fito, dia ilaina ny famakafakana amim-pitandremana ny hafatra izay nomen'i Kristy tamin'izany tamin'ny mpianany ao amin'ny Jaona toko faha-efatra ambin'ny folo ka hatramin'ny toko faha-fito ambin'ny folo. Ohatra iray amin'ny fomba ampiasana ny mariky ny fahadisoam-panantenana lehibe mba hanazavana ny mariky ny fahadisoam-panantenana voalohany no azo fantarina amin'ny fanandraman'ny mpianatra teny an-dalana ho any Emaosy.

Ny namarana ny fotoana fiandrasana teo amin'ny tantaran'ny Millerita dia ny fanitsiana ilay faminaniana momba ny taona 1843 izay tsy tanteraka teo aloha. Ny asan'i Samuel Snow tamin'ny famolavolana ny hafatra izay nampiditra ny hetsiky ny volana fahafito, izay nifarana tamin'ilay Fahadisoam-panantenana Lehibe, dia azo arahina ara-tantara amin'ny fanarahana ny fitomboan'ny fahatakarana'i Samuel Snow tamin'ny alalan'ireo asa sorany navoakany sy ireo famelabelarany ampahibemaso izay nitarika ho amin'ny fivoriana'ny lasy tao Exeter. Ny fanazavana nentin'ny aingam-panahy dia manatona izany fivoarana izany amin'ny fomba hafa noho ny fijerena fotsiny ny fivoarana ara-tantara tamin'ny hafatra faratampony nambaran'i Snow. Sister White dia mampahafantatra antsika fa nekena ilay hafatra rehefa nesorin'ny Tompo ny tanany tamin'ilay hadisoana tao amin'ireo tarehimarika teo amin'ny tabilao 1843 an'i Habakoka.

“Hitako ny vahoakan'Andriamanitra faly sady niandry tamim-panantenana, niandrandra ny Tompony. Kanefa nokasain'Andriamanitra hosedraina izy ireo. Ny tanany no nanarona ny fahadisoana teo amin'ny fanisana ny vanim-potoana ara-paminaniana. Ireo izay niandry ny Tompony dia tsy nahatsikaritra izany fahadisoana izany, ary na dia ireo lehilahy tena manam-pahaizana indrindra aza, izay nanohitra ny fotoana, dia tsy nahita izany koa. Nokasain'Andriamanitra ny hiharan'ny fahadisoam-panantenana ny olony. Lasa ny fotoana, ary ireo izay niandry tamim-pifaliana sy fanantenana ny Mpamonjy azy dia nalahelo sy kivy, fa ireo kosa izay tsy tia ny fisehoan'i Jesosy, nefa nandray ny hafatra noho ny tahotra, dia faly satria tsy tonga tamin'ilay fotoana nandrasana Izy. Tsy nikasika ny fo sy tsy nanadio ny fiainana ny faneken'ny ivelany. Ny fandalovan'ny fotoana dia voakajy tsara mba hampiharihary ny fo toy izany. Izy ireo no voalohany nitodika ka nanesa ireo malahelo sy diso fanantenana, izay tena tia ny fisehoan'ny Mpamonjy azy. Hitako ny fahendren'Andriamanitra tamin'ny fitsapana ny olony sy tamin'ny nanomezany azy ireo fizahan-toetra lalina mba hahitana izay hihemotra sy hiverin-dalana amin'ny ora fisedrana.

“I Jesosy sy ny antokon'ny lanitra rehetra dia nijery tamim-pangorahana sy fitiavana ireo izay, tamin'ny fiandrasana mammy, naniry fatratra hahita Azy, Ilay tian'ny fanahiny. Ny anjely dia nivezivezy nanodidina azy ireo mba hanohana azy tamin'ny ora fitsapana nahazo azy. Ireo izay tsy niraharaha nandray ny hafatra avy any an-danitra dia navela tao amin'ny haizina, ary nirehitra taminy ny fahatezeran'Andriamanitra, satria tsy nety nandray ny fahazavana izay nalefany ho azy avy any an-danitra izy. Ireo mahatoky nefa diso fanantenana ireo, izay tsy nahazo hoe nahoana no tsy tonga ny Tompony, dia tsy navela tao amin'ny haizina.

Nentin-kiverina ho amin'ny Baiboliny indray izy ireo mba handinika ny vanim-potoana ara-paminaniana. Nesorina tamin'ireo tarehimarika ny tanan'ny Tompo, ary nohazavaina ny fahadisoana. Hitan'izy ireo fa tonga hatramin'ny 1844 ny vanim-potoana ara-paminaniana, ary ilay porofo iray ihany izay nasehony hanapororofoana fa nifarana tamin'ny 1843 ireo vanim-potoana ara-paminaniana dia nanapororofo fa hifarana amin'ny 1844 izany. Ny fahazavana avy amin'ny Tenin'Andriamanitra dia namirapiratra teo amin'ny toerany, ary hitany ny fotoana fiandrasana—‘Na dia mitaredretra aza izany [ny fahitana], dia andraso ihany.’ Noho ny fitiavany ny fiavian'i Kristy eo no ho eo, dia tsy hitany ny fitaredretan'ny fahitana, izay nokasaina haneho ireo tena miandry marina. Nisy teboka voafaritra indray ny amin'ny fotoana. Kanefa hitako fa maro tamin'izy ireo no tsy afaka nihoatra ny diso fanantenana mafy nanjo azy mba hanana indray ilay ambaratongan-kafanam-po sy hery izay nampiavaka ny finoany tamin'ny 1843.”

“Satana sy ny anjelin'ny dia nandresy azy ireo, ary ireo izay tsy nety nandray ny hafatra dia niarahaba ny tenany noho ny fitsarany lavitra fijery sy ny fahendreny tamin'ny tsy fandraisana ilay fitaka, araka ny niantsoany azy. Tsy tsapany fa nolaviny ho famely ny tenany ny saina atolotr'Andriamanitra, ary niara-niasa tamin'i Satana sy ny anjelin'ny izy ireo mba hampisafotofoto ny vahoakan'Andriamanitra, izay niaina araka ilay hafatra nalefitry ny lanitra.”

“Nampahorina tao amin'ny fiangonana ireo mpino tamin'ity hafatra ity. Nandritra ny fotoana kelikely, ireo izay tsy nety nandray ny hafatra dia nofeheziny ny tahotra ka tsy sahy naneho tamin'ny asany ny fihetseham-pon'ny fony; kanjo ny fandalovan'ny fotoana dia nampibaribary ny tena fihetseham-pony. Niriny ny hampangina ny fijoroana vavolombelona izay tsapan'ireo niandry fa noterena hasehony, dia ny hoe ny vanim-potoana ara-paminaniana dia niitatra hatramin'ny 1844. Tamin'ny fahazavana sy fahatsoran-kevitra no nanazavan'ireo mpino ny fahadisoany sy nanomezany ny antony nahatonga azy hanantena ny Tompony tamin'ny 1844. Tsy afaka nitondra hevitra hanoherana ireo antony mahery naroso ny mpanohitra azy. Nefa nirehitra ny fahatezeran'ny fiangonana; tapa-kevitra izy ireo ny tsy hihaino porofo, ary hanakana ny fijoroana vavolombelona tsy hiditra ao am-piangonana, mba tsy handrenesan'ny hafa izany. Ireo izay tsy sahy nanafina tamin'ny hafa ny fahazavana nomen'Andriamanitra azy, dia noroahina hiala tao amin'ny fiangonana; nefa Jesosy dia niaraka taminy, ary feno fifaliana izy ireo tao amin'ny fahazavan'ny tavany. Voaomana izy ireo handray ny hafatry ny anjely faharoa.” Early Writings, 235–237.

Ny tantara vao natolotra teo dia mamaritra, ankoatra ny zavatra hafa, ny fanandramana tamin'ny 18 Jolay 2020; kanefa ny teboka tiako hodinihinao dia izao: ny fahatakarana izay asehon'ny hafatry ny Antso Mamatonalina, araka izay natolotr'i Samuel Snow tamin'ny fivoriana an-toby tao Exeter, dia tsy asehon'ny asa ara-tantara nataon'i Snow, fa asehon'ny asan'ny tanan'ny Tompo. Ny tanany no nanarona ny fahadisoana iray, ary rehefa nesoriny ny tanany, dia tamin'izay vao azon'ny Millerita ny nahatakatra ny fahadisoam-panantenany, ary koa ny nahatakatra fa izy ireo dia tao anatin'ilay vanim-potoana aseho ho fotoanan'ny fiandrasana.

Ny fanesorany ny tanany dia singa lehibe eo amin'ny tantaran'ireo mpianatra izay teny an-dalana ho any Emaosy. Maneho an'ohatra ny fiafaran'ilay vanim-potoana fantatra amin'ny hoe

fotoam-piandrasana izany, ary mifarana amin'ily fahatakarana asehon'ny hafatry ny Antso Mamatonalina. Kanefa ny fanoharana momba an'i Emaosy dia nitranga taorian'ny hazo fijaliana, izay maneho ny Fahadisoam-panantenana Lehibe, fa tsy ilay fahadisoam-panantenana voalohany noho ny fahafatesan'i Lazarosy.

Ary, indro, ny roa tamin'izy ireo nandeha tamin'izany andro izany ho any amin'ny vohitra anankiray atao hoe Emaosy, izay tokony ho enimpolo stadio miala an'i Jerosalema. Ary niresaka ny amin'izany zavatra rehetra izay efa nitranga izy. Ary raha mbola niresaka sy nifandinika izy, dia Jesosy tenany no nanatona ka niara-nandeha taminy. Nefa ny masonry no nohazonina mba tsy hahafantarany Azy. Ary hoy Izy taminy: Inona moa izany resaka ifanaovanareo eo am-pandehanana izany, no sady malahelo ianareo? Lioka 24:13–16.

Ny teny hoe “maso” ao amin'ily andininy dia maneho fahitana, mihoatra noho ny taova maso ara-bakiteny. Ny teny hoe “voatana” dia midika hery. Tsy nahafahan'ny mpianatra nahatakatra ny fahitana momba ny hazo fijaliana izany, satria i Kristy no nanarona ny fahafahany hahita ny fahitana ara-paminaniana momba ny hazo fijaliana. Ny tanan'i Kristy dia tandindon'ny heriny. Ny alahelo izay notondroin'i Jesosy dia naneho ny fahadisoam-panantenan'izy ireo lehibe. Rehefa avy niresaka bebe kokoa ireo mpianatra diso fanantenana, dia nanomboka niteny i Kristy.

Dia nanao taminy hoe: Ry adala, sady miadam-po hino izay rehetra nolazain'ny mpaminany! Tsy tokony va ny Kristy hijaly amin'izany zavatra izany ka hiditra amin'ny voninahiny? Ary nanomboka tamin'i Mosesy sy ny mpaminany rehetra Izy ka nanazava taminy tao amin'ny Soratra Masina rehetra izay zavatra manambara Azy. Ary nanakaiky ny vohitra izay nalehany ireo; ary Izy nanao toy ny handeha lavidavitra kokoa. Fa notereny Izy nanao hoe: Mitoera aty aminay; fa efa hariva ny andro, sady efa mandroso ny andro. Dia niditra Izy hitoetra tao aminy. Lioka 24:25–29.

Nampianatra ny mpianatra Jesosy tamin'ny fampiasana ny fomba fandalinana ara-Baiboly antsoina hoe “historicist”, ka nitondrany ny tsipika faminaniana nanomboka tamin'i Mosesy ka mandroso manerana ny tantara masina mba hamantarana ny tantaran'ny hazo fijaliana. Nampiasa ny tsipika ara-tantaran'ny faminaniana taloha Jesosy, izay maneho ny lalana fahiny sy ny fomba fiasa atao hoe tsipika eo ambonin'ny tsipika, mba hampianatra ireo mpianatra kivy fanantenana. Rehefa niseho ho toy ny handeha lavitra tsy hiaraka aminy Izy, dia nanery Azy hiditra sy hitoetra teo aminy ireo. Tao anatin'ny fotoan'ny fiandrasana izy ireo, ary efa saika hanaivotra ny tanany tsy ho eo amin'ny masonry Kristy. Rehefa nesorina ny tanany dia hifarana ny fotoan'ny fiandrasana, ary raha nandeha haingana namakivaky ny aizina niverina tany Jerosalema sy tany amin'ny mpianatra iraka ambin'ny folo izy ireo, dia naneho tandindona ny hafainganam-pandehan'ny fampitana ny hafatry ny Antso amin'ny Mamatonalina.

Ary raha, raha niara-nihinana tamin'izy ireo Izy, dia nandray mofo, ka nisaotra, namaky azy, ary nanome azy ireo. Dia nahiratra ny masonry, ka nahalala Azy izy; ary dia tsy hitan'izy ireo intsony Izy. Lioka 24:31.

Nesorin'i Jesosy ny tanany izay nitazona ny fahatakarana'izy ireo ny fahitana ara-paminaniana, ary rehefa nataony izany, dia nahafantatra Azy izy ireo. I Jesosy no nitondra taminy ny hafatry ny

Antso amin'ny Misasakalina, ary noraisin'izy ireo izany teo am-pihinanana, satria tsy maintsy hohanina ny hafatra tsirairay. Koa nirohotra avy hatrany izy ireo “tahaka ny onjan-drano mandravarava mamakivaky ny tany” mba hilaza izany amin'ny mpianatra iraka ambin'ny folo.

Ary hoy izy nifanontany hoe: Tsy nirehitra tao anatintsika va ny fontsika, raha niresaka tamintsika teny an-dalana Izy sy nanokatra tamintsika ny Soratra Masina? Dia niainga tamin'izay ora izay ihany izy ka niverina tany Jerosalema, ary nahita ny iraka ambin'ny folo sy izay niaraka taminy tafangona, nanao hoe: Efa nitsangana marina tokoa ny Tompo, ary efa niseho tamin'i Simona. Ary izy kosa nilaza ny zavatra izay efa tonga teny an-dalana sy ny nahafantarany Azy tamin'ny famakiana ny mofo. Ary raha mbola nilaza izany izy, dia nitsangana teo afovoany Jesosy tenany ka nanao taminy hoe: Fiadanana ho anareo. Fa raiki-tahotra sy nangovitry izy ka nihevitra fa nahita fanahy. Ary hoy Izy taminy: Nahoana no mitebiteby ianareo? Ary nahoana no misy fisainana miakatra ao am-ponareo? Jereo ny tanako sy ny tongotro, fa Izaho ihany ity: tsapao Aho, ary izahao; fa ny fanahy tsy manana nofo aman-taolana tahaka izao hitanareo fa ananako izao. Ary rehefa nilaza izany Izy, dia nasehony azy ny tanany sy ny tongony. Ary raha mbola tsy nino ihany izy noho ny hafaliana sady talanjona, dia hoy Izy taminy: Manana hanina va ianareo eto? Dia nomeny tapa-trondro voatono sy tantely anaty toho-tantely Izy. Ary noraisiny izany ka nohaniny teo anatrehan'izy ireo. Dia hoy Izy taminy: Ireo no teny izay nolazaiko taminareo, fony Aho mbola teo aminareo, fa tsy maintsy tanteraka izay rehetra voasoratra momba Ahy ao amin'ny lalàn'i Mosesy sy ao amin'ny mpaminany ary ao amin'ny Salamo. Dia nosokafany ny sainy mba hahafahany mahatakatra ny Soratra Masina. Lioka 24:32–45.

Tahaka ny tamin'ireo mpianatra teny an-dalana ho any Emaosy, i Jesosy dia nanolotra ny hafatra tamin'ny alalan'ny tantara masina taloha ao amin'ny Baiboly mba hanazavana ny tantaran'ny fahafatesany sy ny fitsanganany tamin'ny maty, ary nanao izany Izy tamin'ny fanomezana ohatra momba ny fihinanana. Tsy maintsy mihinana ny hafatra ny vahoakan'Andriamanitra. Tao anatin'ny fisalasalany sy ny alahelony, i Jesosy dia namarana ny fotoana fiandrasana izay nitranga hatramin'ny nahafatesany ka hatramin'ny fitsanganany tamin'ny maty sy ny niakany ary ny fiverenany, tamin'ny fanokafana ny fahatakarany izy ireo ny amin'ny hafatry ny fahamarinana ankehitriny izay nifototra tamin'ireo tantara masina taloha, nampiraisina tsipika mifanindry amin'ny tsipika.

Koa ireo mpianatra roa lahy teny an-dalana ho any Emmaosy (izay maneho ny anjely faharoa izay miray sy ampaherezin'ny hafatry ny Antso Amin'ny Misasakalina) dia mamantatra ny fotoana niandrasana izay nanaraka ny hazo fijaliana ho ilay fotoana niandrasana izay nialoha ny Antso Amin'ny Misasakalina. Noho izany, ny fahadisoam-panantenan'ireo mpianatra dia maneho ny fahadisoam-panantenana voalohany eo amin'ny tsipika ara-paminaniana, fa tsy ilay fahadisoam-panantenana lehibe.

Ny tantaran'i Emaosy dia averina indray amin'ireo mpianatra iraka ambin'ny folo kivy. Miara-dia amin'izy ireo Jesosy, mampianatra azy ny fahatanterahan'ny teny faminaniana amin'ny alalan'ny fomba fiasa antsoina hoe “historisisma,” ary avy eo manokatra ny fahatakarany izy ireo, raha mbola misakafo. Ny fiandohan'ny tantara no manondro ny faran'ny tantara. Avy eo Jesosy dia mametraka

vavolombelona fahatelo ho fanamafisana ny zava-misy fa ny fahadisoam-panantenana teo amin'ny hazo fijaliana dia azo ampiharina ara-paminaniana amin'ily fahadisoam-panantenana voalohany. Omeny ny vavolombelona fahatelo momba ny firafitry ny tantara izany amin'ny filazany amin'izy ireo mba hitoetra any Jerosalema mandra-pandraisany hery avy any ambony.

Dia nanao taminy hoe: Izao no voasoratra, ary izao no tsy maintsy nanjo an'i Kristy, dia ny hijaliany sy hitsanganany amin'ny maty amin'ny andro fahatelo; ary mba hotorina amin'ny anarany amin'ny firenena rehetra ny fitebavana sy ny famelan-keloka noho ny ota, miainga avy any Jerosalema. Ary ianareo no vavolombelon'izany zavatra izany. Ary, indro, Izaho mandefa aminareo ny teny fikasan'ny Raiko; fa mitoera ao an-tanànan'i Jerosalema mandra-panaovanareo hery avy any ambony. Ary nentiny nivoaka hatrany Betania izy ireo; dia nanandratra ny tanany Izy ka nitso-drano azy. Ary raha mbola nitso-drano azy Izy, dia nisaraka taminy ka nakarina ho any an-danitra. Ary ireo niankohoka teo anatrehany, dia niverina tany Jerosalema tamin'ny fifaliana lehibe; ary nitoetra mandrakariva tao amin'ny tempoly izy, nidera sy nisaotra an'Andriamanitra. Amena. Lioka 24:46–53.

Ny fanoharana momba ireo mpianatra teo an-dalana ho any Emaosy dia manondro fotoam-piandrasana izay nanomboka tamin'ny fahafatesany ka hatramin'ny nitsanganany tamin'ny maty sy niakarany ho any amin'ny Rainy. Nifarana ho an'ireo mpianatr'i Emaosy ny fotoam-piandrasana rehefa niorina tamin'ny alalan'ny fomba fampifandraisana ireo andalana avy amin'ny tantara masina lasa, andalana eo ambonin'ny andalana, ny hafatry ny zava-niseho tamin'ny hazo fijaliana. Avy eo dia nentin'ireo mpianatra haingana araka izay azony natao izany hafatra izany. Avy eo Jesosy dia mihaona amin'ireo mpianatra iraka ambin'ny folo; averina indray ny firesahana ny fihinanana sakafo, ampiasaina ny andalana eo ambonin'ny andalana mba hanaporifoana ny hafatra, ary tahaka izay nataony tamin'ireo mpianatr'i Emaosy dia sokafany ny fahatakarany izy ireo ary avy eo Izy dia miala. Nefa tsy talohan'ny nanondroany ny tantaran'ny fiandrasana tao Jerosalema mandra-pahatapitry ny fotoam-piandrasana amin'ny fahatongavan'ny Fanahy Masina tamin'ny Pentekosta.

Rehefa nilaza tamin'ny mpianany Jesosy mba hiandry any Jerosalema, dia tonga tamin'ny faran'ny tantaran'ny lalana ho any Emaosy izany. Ny fiandohan'ily tantara dia maneho fahadisoam-panantenana, arahina fotoana fiandrasana, ary arahina fanambaràna ny fahamarinana izay maneho ny hafatry ny Fitarainan'ny Mamatonalina. Izany fanambaràna ny fahamarinana izany dia tanteraka rehefa nesorin'i Kristy ny tanany, izay “nihazona” ny mason'ny mpianatra. Izany no fiandohan'ily tantara, ary ny afovoan'ily tantara dia averina amin'io tantara io ihany rehefa nesorin'i Kristy tamin'ny mpianatra iraka ambin'ny folo ny fahadisoam-panantenana tamin'ny nanehoany ny tenany sy nanokafany ny fahatakarany izy ireo ny Teniny. Avy eo dia misy fijoroana ho vavolombelona farany momba ily rafitra ara-paminaniana mitovy tanteraka izay manomboka amin'ily fahadisoam-panantenana voalohany, fa tsy ily fahadisoam-panantenana lehibe.

Ang kasaysayan gikan sa Emmaus hangtod sa Pentecostes naghatag ug tulo ka mga saksi sa unang kasagmuyo, sa panahon sa paglangan, ug sa Singgit sa Tunga sa Gabii; apan ang tinuod nga kasagmuyo nga mao ang timailhan sa sinugdanan sa matag usa sa tulo ka mga saksi, sa

pagkatinuod mao ang ikaduhang kasagmuyo, dili ang una. Ang pag-ila nga ang timailhan nga mao ang Dakong Kasagmuyo sa kasaysayan sa mga Millerite gigamit sa paghulagway sa unang kasagmuyo sa kasaysayan sa mga Millerite maoy mahinungdanon aron masabtan ang asoy nga atong makita sa upat ka mga kapitulo ni Juan nga nahitabo tali sa pagkaon nga nahitabo sa katapusang panihapon ug sa pagdakop sa tungang gabii didto sa tanaman sa Getsemani. Angayng ilhon nga sa dihang si Jesus mipakita sa napulog-usa ka mga tinun-an ug mikaon uban kanila, Siya nangutana, “Ngano nga nangalisang kamo? ug ngano nga may mga hunahuna nga motungha sulod sa inyong mga kasingkasing?”

Vao avy nihinana ny Fanasana farany, araka ny bokin'i Jaona, no anombohan'ily andalana hodinihintsika amin'ny tenin'i Kristy izay nilaza taminy hoe: “Aza malahelo ny fonareo.” Tao anatin'ny dimy andro dia efa nanadino izany didy izany izy ireo. Ny toko faha-efatra ambin'ny folo ka hatramin'ny toko faha-fito ambin'ny folo ao amin'ny Filazantsaran'i Jaona dia maneho ny fahadisoam-panantenana voalohany tamin'ny 18 Jolay 2020, izay mampiditra amin'ny fotoana fiandrasana, mitondra mankany amin'ny Fanambaran'i Jesosy Kristy izay voasokatra tsy ho voaisy tobo-kase intsony mialoha indrindra ny hifaranan'ny fotoam-pitsarana, ary maneho ny hafatry ny Antso amin'ny Misasakalina. Izany hafatra izany no mampiditra vanim-potoana iray izay efa nasehon'ny hetsiky ny volana fahafito ho tandindona ary nasehon'ny fihazakazahan'ireo mpianatr'i Emaosy nankany Jerosalema tamin'ny alina lalina ho tandindona koa. Izany tantara izany no asehon'ireo litera hebreo telo izay nampiasain'i Kristy hanehoany ny Tenany ho ny “Fahamarinana.”

Ao amin'ny fitantarana ireo toko efatra ireo ao amin'i Jaona no ahitantsika tsy ny asan'ny Fanahy Masina ihany ho voafaritry ho ireo dingana mitovy amin'ily teny indrindra, fa koa ny porofo matanjaka indrindra hanohanana ireo fanambarana atao ankehitriny, dia ny hoe ny fahatanterahana farany ny hafatry ny Antso Amin'ny Misasakalina dia aseho miandalana ankehitriny ao amin'ny fivorian'ny toby any Exeter, manomboka ny roa ambin'ny folo Aogositra ka hatramin'ny fito ambin'ny folo. Rehefa fantatry ny olo-masina miandry amin'ny farany io hafatra io, dia hiroboka ao anatin'ny krizin'ny lalan'ny Alahady izao tontolo izao, raha mitondra ny hafatra fampitandremana farany ho an'ny tontolo efa ho faty ireo iraka ireo, dia ny hafatry ny “andro farany.”